

ג. שנינו, אמר רבי יהודה: שתי חלות של תודה פסולות מונחות על גג האיציטבא (שהיה גבוה ונראה לכל. מאירי). ניטלה אחת – תולים, לא אוכלים ולא שורפים. ניטלו שתיהן – התחילו כל העם שורפים. ובאר רבי חנינא, משום שאין מקריבים תודה ב"ד בניסן ובימי הפסח מפני החמץ שבה, לפיכך היו התודות הקרבות ביום י"ג מרובות מאד ונפסלו בלינה ב"ד, ומאותן חלות פסולות הטעונות שריפה היו נוטלים לצורך זה. [אבל חלות כשרות – אין להעלותן על גג האיציטבא, משום זלזול בקדשים והפסדם]. ואילו רבי ינאי אמר: כשרות היו (כלומר, אפשר להשתמש גם בחלות כשרות ולא רק בפסולות. מפרשים), אלא שנשפך הדם קודם זריקה [מתוך שהכל ממהרים להביא תודותיהן, אי אפשר שלא יישפך דמה של אחת מהן. תוס' עפ"י הירושלמי].

לפרש"י משמע שמדובר בחלות שלא נפסלו בלינה (ומשמע לכאורה שלפי דעה זו אפשר להקריב תודה ב"ד. וע' בחדושי הנצי"ב דרך אחרת), והיות ונשחט הזבח נתקדש הלחם קדושת הגוף ושוב אין לו פדיון [ואף לדעת רבי אלעזר ברבי שמעון שאינו קדוש אלא בשחיטה וזריקה – מדובר שכבר נתקבל הדם בכלי, וסובר שנחשב כבר כזרוק לענין זה שנתקדש הלחם], הלכך רשאים להעלותן על גג האיציטבא כיון שאין להן תקנה באכילה. ולפירוש ריב"א מדובר (לפי המסקנא) בשנשחט הזבח ב"ג ונשפך הדם, והרי עתה החלות פסולות גם בלינה.

משום רבי אלעזר אמרו: כשרות היו (וכשיטת רשב"ג שתרומה נאכלת כל חמש והוא הדין לחלות תודה, והיו נוטלים האחרונה בסוף חמש ואוכלים אותה. וכן משמע בירושלמי. תוס'). תניא, אבא שאול אומר: שתי פרות היו חורשות בהר המשחה; ניטלת אחת מהן – תולין, לא אוכלים ולא שורפים. ניטלו שתיהן – התחילו כל העם שורפים. בירושלמי אמרו שהיו נראות כחורשות ולא חורשות ממש, כי מסתבר שבירושלים נהגו איסור מלאכה ב"ד כיון שמתקבצים שם אף ממקומות שנהגו בהם איסור (תוס'). דעה נוספת יש בירושלמי, שהיו דולקות שם שתי נרות. ובשבת היו שני סדינים פרוסים.

דיני תודה שאבדה או אבד לחמה – נתבאר במנחות פ.

על קדושת שתי הלחם כשנעשו עבודות הכבשים שלא לשמן – במנחות מז.

ובדין 'כל העומד לזרוק כזרוק דמי' – ע' במנחות קא.

דף יד

כז. א. האם מותר לשרוף בשר קדשים שנטמא בטומאה קלה עם בשר שננטמא בטומאה חמורה, אעפ"י שמוסיף טומאה על טומאתו? וכיצא בזה בתרומה שנפסלה?

ב. האם אוכל מטמא אוכל?

ג. האם טומאת משקין לטמא אחרים מדאורייתא?

א. העיד רבי חנינא סגן הכהנים: מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שננטמא בוולד הטומאה [פירש רב יהודה: בוולד וולד, ונעשה זה שלישי לטומאה] עם הבשר שננטמא באב הטומאה [שהוא ראשון, ועושה את זה שני], אעפ"י שמוסיפים טומאה על טומאתו [אם מדאורייתא, שבקדשים אכל מטמא אכל דבר תורה, אם מדרבנן – כדלהלן].

[ישנה דעה הסוברת שגם בשר שננטמא בולד הטומאה דרבנן (כגון כלי שננטמא במשקים), מותר לעשותו

טמא מדאורייתא בשריפתו. רבי מאיר, כפירוש רבי יוחנן, להלן טו].

הוסיף רבי עקיבא ואמר: מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן (- תרומה) שנפסל בטבול-יום (ויש דעה הסוברת אפילו בטבול-יום דרבנן, כגון של בית הפרס. תוס' עפ"י הירושלמי) בנר שנטמא בטמא-מת [פירש רב יהודה: בנר של מתכת, שהוא אב הטומאה, ועושה את השמן ראשון], אעפ"י שמוסיפים טומאה על טומאתו. ואף על פי שהשמן שנפסל בטבול יום אינו 'טמא' לטמא אחרים אלא 'פסול' בלבד, שאם יגע בדבר אחר (אפילו בקדשים. תוס' - לדעת חכמים במעילה ח: ויש תנאים החולקים) - לא יטמאו, אעפ"י כמותר לעשותו 'טמא'].

אין מחלוקת בין רבי חנינא סגן הכהנים ורבי עקיבא, אלא שניהם אמת, שהעידו על מה שראו (עפ"י פירוש המשנה לרמב"ם; צ"ח אות ח. והלשון בקוב"ש לאו בדוקא, שנראה כאילו דברי רבי חנינא שנויים במחלוקת).

ע"ע להלן בדין הוספת טומאה על טומאה דרבנן.

ב. דבר תורה אין אוכל מטמא אוכל (לא לטמא ולא לפסול) (מהר"ם חלאוה, צ"ח ועוד). וכי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא - הוא טמא ואין עושה כיוצא בו (טמא).

דין זה מוסכם ואין בו חולק (עפ"י רש"י להלן יח. ד"ה לימד - דלא כדעת המפרשים שלרע"ק אוכל מטמא אוכל מהתורה).

לדברי אביי, לא שנו אלא בחולין אבל בתרומה וקדשים עושה כיוצא בו (אם מן הכתוב בחגי (רש"י), או מוהבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל. ר"י).

לרב אדא בר אהבה בשם רבא, לא שנו אלא בחולין ותרומה אבל בקדשים עושה כיוצא בו.

לרבינא בשם רבא, מקרא מלא דיבר הכתוב; לא שנו חולין לא שנו תרומה לא שנו קדשים - אין אוכל מטמא אוכל.

והסיקו שאף כי אין אוכל מטמא אוכל מדאוריתא - מדרבנן מטמא.

א. להלכה משמע ברמב"ם (אבות הטומאה ז, א, יט) שנוקטים כרבינא שאין אוכל מטמא אוכל אף בקדשים אלא מדרבנן (וכ"כ הרמב"ם והרע"ב בפירוש המשנה. ופשוט הדברים שמדרבנן אוכל מטמא אוכל אף בחולין. וצ"ב בלשון המאירי כאן).

ב. לדעת רב אדא בר אהבה שבקדשים מטמא מדאוריתא; יש אומרים שאפילו האוכל המטמא הוא חולין, מטמא קדשים מהתורה. וי"א דוקא כשהמטמא גם כן קודש (במשמרות כהונה יט. תלה שאלה זו במחלוקת הראשונים אם המקור הוא מנבואת חגי או מהכתוב 'בכל טמא').

ג. כתב מהרש"ל (להלן יט. בבאור דברי רש"י) שאוכל שננטמא מאוכל, לדעת הכל אינו מטמא מהתורה אוכל אחר. וכן אינו מטמא משקה מהתורה. והמהרש"א נטה מפירושו (וכן משמע מתוס' רבנו פרץ שם, שאין חילוק בדבר. וע"ש במשמרות כהונה ובצל"ח אותיות טו נז).

ד. אף על פי שאין אוכל מטמא אוכל מהתורה, אתה מוצא שלישי לטומאה מדאוריתא בבשר קדשים - כגון שננטמא ממשקים (למ"ד משקים טמאים אחרים מדאוריתא) או מעצים ולבונה שהם שני-לטומאה (עפ"י תוס'. ואולם רש"י (יט.) כתב שאי אפשר שלישי מדאוריתא למ"ד טומאת משקים לטמא אחרים מדרבנן אלא אם אוכל מטמא אוכל בקדשים. וע' גם בהקדמת הרמב"ם לסדר טהרות, כג. וע' צ"ח).

ג. רבא דייק מדברי רבי עקיבא במשנתנו שטומאת משקים לטמא אחרים - דאוריתא. [וכן סוברים כמה תנאים. וכן שנה התנא לפני רב ששת (כ.). אבל כמה תנאים חולקים על כך, כדלהלן טז].